

חייב איניש לבסומי

מגילה דף ז עמוד ב אמר רבא: מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. רבה ורבי זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי, איבסום, קם רבה שחטיה לרבי זירא. למחר בעי רחמי ואחייה. לשנה אמר ליה: ניתי מר ונעביד סעודת פורים בהדי הדדי! - אמר ליה: לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא.

רש"י: לאבסומי - להשתכר ביינן.

תוספות: דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי - בירושלמי ארורה זרש ברוכה אסתר ארורים כל הרשעים ברוכים כל היהודים.

ר"ן: וכתב רבינו אפרים ז"ל מההוא עובדא דקם רבה שחטיה לרבי זירא אידחי ליה מימרא דרבא ולא שפיר למעיבד הכי.

בית הבחירה למאירי חייב אדם להרבות בשמחה ביום זה ובאכילה ובשתיה עד שלא יחסר שום דבר ומ"מ אין אנו מצווין להשתכר ולהפחית עצמנו מתוך השמחה שלא נצטוינו על שמחה של הוללות ושל שטות אלא בשמחה של תענוג שנגיע מתוכה לאהבת השם והודאה על הנסים שעשה לנו ומה שאמר כאן עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי כבר פירשו קצת גאונים שממה שהזכיר אחריו קם רבא שחטיה לרבי זירא נדחו כל אותם הדברים ולענין ביאור מיהא זה שאמרו בין ארור המן וכו' הוא ממה שאמרו בתלמוד המערב שצריך לומר אחר מקרא מגלה ארור המן ברוך מרדכי אסתר ארורה זרש וכן שצריך לומר חרבונה זכור לטוב ואמר שחייב להתבשם עד שלא ידע בבירור מה יאמר אלא שכבר נדחית לדעתנו כמו שביארנו וגדולי המחברים כתבו עד שירדם וכן לענין ביאור זה שאמר שחטיה לרבי זירא פי' מלשון שחטיה ר"ל שימעכו ואחייה הוא מלשון החלימני והחיניני.

ראב"ה: מחייב איניש לבסומי בפוריא... ונראה דכל הניצריך למצוה ולא לעכב.

שו"ת מהר"ל סימן נו חייב איניש לבסומי, ודאי מצוה היא בעלמא והכי משמע לישנא מחייב איניש ולא קאמר סעודת פורים כך דינא...

אורחות חיים: מיחייב איניש לבסומי בפוריא לא שישתכר שהשיכרות איסור גמור ואין לך עבירה גדולה מזו שגורם לג'ע וש"ד וכמה עבירות זולתן, אך שישתה יותר מלימודו מעט.

מהרש"א: מיחייב איניש לבסומי כו' בין ארור המן לברוך כו'. יש לפרש ע"פ מ"ש יש צדיק ורע לו בעולם הזה, שאינו צדיק גמור כדי שיקבל עונשו בעולם הזה, ויש רשע וטוב לו בעולם הזה רשע שאינו גמור כדי לטורדו בעולם הבא, אבל יש צדיק גמור שזוכה כו' שזוכה לב' שולחנות לאכול הפירות בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא כמו מרדכי שזכה לכל הגדולה גם בעוה"ז, וכן בהיפך ברשע גמור שאין לו זכות כלל כמו המן שהיה מזרע עמלק ועשו שאבד גם עולם הזה, וע"ז אמר דחייב לבסומי בפוריא כ"כ עד דלא ידע כו' היינו שאינו נותן לבו להבחין מדרגה גדולה שיש בין ארור המן שהיה רשע גמור ואבד שתי העולמות לבין ברוך מרדכי שהיה צדיק גמור שזכה לשתי עולמות: קם רבה שחטיה לרבי זירא כו'. דבר תמוה הוא לפרשו כפשטיה ונראה דר"ל כעין שחטיה דאגבריה חמרא וכפייה לשנות יותר מדאי עד שחלה ונטה למות ולכך נקטיה בלשון שחטיה דשתיית היין נקרא ע"ש הגרון מקום שחטיה כמ"ש ממלא גרונו של ת"ח יין וקאמרי דהתפלל עליו שלא ימות מחולי זה עד שנתרפא וחי ומצינו במקרא ובתלמוד לשון חי מלשון רפואה:

בניהו בן יהוידע: שם רבה ורבי זירא עבדו סעודת פורים וכו'. הנה בעובדא ז' חקר הרב פתח עינים, אשתו של רבי זירא אחר שנשחט בעלה ומת אם הותרה לשוק ואם היתה צריכה קידושין וכתובה מחדש אחר שחיה ע"ש. ואנא עבדא הבאתי ראייה לזה מן ישראל שפרחה נשמתם במתן תורה והוריד הקב"ה טל של תחיה והחיה אותם וכנזכר במדרש, ועם כל זה לא הוצרכו לקדש נשיהם מחדש. ועוד הבאתי ראייה ממה ששאלו לר' יהושע בן חנינא בן השונמית אם מטמא, והשיב להם מת מטמא ואין חי מטמא, והוא הדין הכא: שם קם רבה שחטיה לרבי זירא. המאמר הזה הוא מיושב יותר כפי מה שפרשו בו המקובלים ז"ל, דלא שחטיה בסכין אלא ע"י עסק התורה שהיו לומדין מתוך השמחה נתגברה עליו נפש רבה ומשכה ממנו נפש שלו, ומה שאמר שחטיה מלשון זה שחוט, וכיון שיצאה נפשו מגופו נתחברה ונקשרה באותו הבל של סודות התורה שלמדו וגילו בתוך השתייה, ועלתה למעלה עם הבל הקדוש ההוא של הסודות, והוא על דרך שאמרו בסוף אדרא רבא על שלשה חברים של רשב"י: דהא מילין עתיקין לתתא אתגליין, ועד דאילין מתבסמן נשמתיהו באינן מילין, נפקת נשמתיהו בנשיקה ואתקשרו בההוא פרסא וכו' ע"ש. וכן קרה לרבי זירא מפני שהיו לומדים הסודות מתוך שמחה ונתבסמה נשמתו ויצאה ונתקשרה באותם הסודות שלמדו, ולמחר בעא רבה רחמי וחזר והמשיך לו נשמתו בגופו וחיה.

קרבן נתנאל: ולולי פירש"י הייתי אומר הכוונה שמחויב להיטיב לב עד דלא ידע עד ולא עד בכלל דזהו הגיע לשכרותו של לוט.

חסד לאברהם: נראה שרמז שלא ידע להבחין בין בשר לבשר כמו בשר שור לבשר פרה וכדומה. וכן ברוך מרדכי בגימטריא בשר ומשום שמחת פורים נקט דרך בדיחותא.

שפת אמת מחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע כו' נראה לפרש דאין הכוונה שמחויב להשתכר כל כך עד שלא ידע, אלא דכל היום מחויב לעסוק במשתה ועד דלא ידע עדיין החיוב עליו לאפוקי כשהגיע לשיעור זה אבל אפי' קודם השיעור יוצא כל שעוסק במשתה:

רבינו אביגדור הצרפתי (מבעלי התוס'): חייב לבסומי גרסינן, ולא גרסינן לאיבסומי דאם הוא בעצמו מבושם עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי אין זה שמחה להיות הוא בעצמו מטורף, ואי גרסינן לבסומי ניחא שהוא שמחה לבעה"ב כשכולם לפניו מטורפים והוא חכם ומשמח בדבר. לכן יש לו לפזר משלו ולבשם כל בני ביתו.

נמוקי יוסף: לא שישתגע בשכרותו... אלא למימר מילי דבדיחותא עד דסברי אינשי דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.

בבא מציעא דף כג עמוד ב בהני ג' מילי עבידי רבנן דמשני במלייהו במסכתא בפוריא ובאושפיזא.

מהרש"א חידושי אגדות: בפוריא עיין פרש"י ותוס' עוד י"ל ע"פ מ"ש פ"ק דמגילה דחייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן כו' עבידי רבנן דמשנין לומר דלא ידע גם אם הוא אינו מבוסם כל כך וידע:

ר"ף: אמר רבא מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ברוך מרדכי לארור המן.

רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ב הלכה טו: כיצד חובת סעודה זו שיאכל בשר ויתקן סעודה נאה כפי אשר תמצא ידו, ושותה יין עד שישתכר וירדם בשכרות.

טור או"ח הלכות מגילה ופורים סימן תרצה מצוה להרבות בסעודת פורים וצריך שישתכר עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.

ב"ח אורח חיים סימן תרצה וצריך שישתכר וכו'. מימרא דרבא שם וקשה הא אפילו שתי טובא לא טעי בה ופירשו התוספות עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי ארורה זרש ברוכה אסתר ארורים כל הרשעים ברוכים כל היהודים ורבא קיצר בלשונו וכן פירש הר"ן אבל בספר צידה לדרך (מאמר ד כלל ז פ"ד ד"ה בליל) פירש שישתכר עד שלפעמים יטעה לומר להפך ברוך מרדכי ארור המן וזה לשון האגודה (מגילה סי' ו) יש מפרשים לחשבון כי חשבון זה כזה עכ"ל:

ולפעד"נ כפשוטו דצריך שישתכר הרבה עד דלא ידע כלל מה חילוק יש בין ארור המן לברוך מרדכי שזה הגיע קרוב לשיכרותו של לוט ואין לתמוה איך הרשוהו להשתכר כל כך שהרי רבה ור' זירא היו משתכרים עד שקם רבה ושחטיה לר' זירא והנכון מ"ש הרב הגדול רבינו אפרים דמהך עובדא דשחטיה רבה לר' זירא אידחיא ליה מימרא דרבא ולא שפיר למיעבד הכי וכן כתבו בעל המאור והר"ן משמו ונראה דמהך טעמא סידר בעל התלמוד להך עובדא דרבה ור' זירא בתר מימרא דרבא למימרא דהכי הוי הלכתא ולדחויי לדרבא ומיהו דוקא לבסומי עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי הוא דדחינן לה אבל מיהו צריך לשתות הרבה מלימודו שייטב לבו במשתה ויהא שתוי או אפילו שיכור שאינו יכול לדבר לפני המלך רק שתהא דעתו עליו ובהגהות מיימוניות (פ"ב הט"ו אות ב) כתב בשם ראב"ה (ס"ס תקסד) כל זה למצוה אבל לא לעכב ובתשובת מהר"ל סימן נ"ו ביאר טעמו עיין שם:

בית יוסף אורח חיים סימן תרצה א - ב מצוה להרבות בסעודת פורים וצריך שישתכר עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. מימרא דרבא בפרק קמא דמגילה (ז): וכתבו התוספות דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי ארורה זרש ברוכה אסתר ארורים כל הרשעים ברוכים כל הצדיקים וכן כתב הר"ן (ג: ד"ה גמ') כלומר דאי בין ארור המן לברוך מרדכי לחוד אפילו שתי טובא לא טעי ביה וכתב הר"ן (שם) בשם רבינו אפרים דמההוא עובדא דקם רבה בסעודת פורים ושחטיה לר' זירא כדאיתא בגמרא אידחי ליה מימרא דרבא ולא שפיר דמי למיעבד הכי: כתוב בארחות חיים (הל' פורים אות לח) חייב אינש לבסומי בפוריא לא שישתכר שהשיכרות איסור גמור ואין לך עבירה גדולה מזו שהוא גורם לגילוי עריות ושפיכות דמים וכמה עבירות זולתן אך שישתה יותר מלימודו מעט:

שו"ע סימן תרצה: (ב) חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי: הגה ו"א דא"צ להשתכר כל כך אלא שישתה יותר מלימודו (כל בו) וישן ומתוך שישן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי (מהר"ל) ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים. יש שנהגו ללבוש בגדי שבת ו"ט בפורים וכן נכון (מהר"ל) ונוהגים לעשות סעודת פורים לאחר מנחה, וערבית יתפללו בלילה ומתפללים מנחה תחלה בעוד היום גדול ורוב הסעודה צריכה להיות ביום (מנהגים) ולא כמו שנוהגין להתחיל סמוך לערב ועיקר הסעודה היא ליל ט"ו. טוב לעסוק מעט בתורה קודם שיתחיל הסעודה וסמך לדבר ליהודים היתה אורה ושמחה ודרשינן אורה זו תורה (מהר"ב). ו"א דאם הזיק אחד את חברו מכח שמחת פורים פטור מלשלם.

ט"ז: חייב אינש לבסומי כו'. רבים רוצים לתרץ ולפרש מה הכוונה בזה ולא נתיישב, ולעד"נ לפרש בדרך זה דצריך האדם לתת שבח לו יתברך על טובה כפולה שעשה עמנו הא' הוא פורענות שהביא הוא יתברך על המן, ואלו לא נתברך מרדכי אלא היה ניצול עם כל ישראל דיינו. אלא שבירכו למרדכי בגדולה מאוד והטובה יתירה, ע"כ אמר צריך לבסומי עד שלא ידע מעלתו מן ארור המן שזה מפלה שלו לברוך מרדכי שזה מעלתו שניה, והכוונה מדאמר עד דלא ידע מכלל שקודם שכרות שלו ידע ונתן שבח ע"ז, בזה נתכוונו שלא יפסיק מליתן שבח ע"ז בשמחה עד שיבוא לידי כך שלא יבחיין עוד ואז פטור מזה כנלע"ד:

יד אפרים: ולי הצעיר נתפרש בחזיון לילה... שעיקר החיוב של השמחה הוא שיהיה שרוי בשמחה... ויתן תודות והלל לה' על הנס... ועד דלא ידע הוא ולא עד בכלל.

ערוך השולחן אורח חיים סימן תרצה בגמ' איתא דמחייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי והדבר מתמיה דא"כ צריך להיות שכור קרוב לשכורו של לוט והרמב"ם לא כתב בלשון זה וכתב דשותה יין עד שישתכר וירדם בשכרותו עכ"ל ואולי היה מפרש עד דלא ידע וכו' מפני שנרדם וזהו כמ"ש רבינו הרמ"א וז"ל ו"א דא"צ להשתכר כל כך אלא שישתה יותר מלימודו וישן ומתוך שישן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי ואחר המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים עכ"ל וזהו כדברי הרמב"ם: אך אינו מובן לפ"ז למה היה לה להש"ס לומר בלשון משונה עד דלא וכו' לימא חייב לבסומי עד שירדם ולכן יותר נראה דאין כוונת הרמב"ם לפרש הגמ' כן אלא שדחה מאמר זה מהלכה כמ"ש הר"ן בשם רבינו אפרים שכיון דמבואר בגמ' שאירע סיבה ע"י זה ע"ש נדחה זה מהלכה אבל הטור והש"ע כתבו ממש כלשון הגמ' עד דלא ידע וכו' והיא תמוה ויש שכתבו שהיה אצלם זמר שהיה מסיים בארור המן וברוך מרדכי והיה זמר ארוך וכשהוא מבוסם מעט לא יוכל לאמרו כולו ויש שכתבו לענין המספר דבמספר שניהם שוה וכשהוא מבוסם קצת לא יוכל לחשוב והתוס' [ד"ה דלא ידע] כתבו דהכוונה כפי הירושלמי ארור וכו' ארורה זרש וכו' ארורים כל הרשעים ברוכים כל הצדיקים ע"ש וכוונתם דבזה יש אריכות קצת וכשהוא מבוסם קשה לאמרו כולו [ב"ח]: ויש לפרש עד דלא ידע וכו' כלומר עד שלא יוכל להכריע איזו טובה היתה יותר גדולה לפנינו אם מפלת המן אם גדולת מרדכי [עט"ז] ובהגהת מיימוני בשם ראב"ה כתב דזהו למצוה ולא לעיכובא ע"ש ואינו מובן דהא אומר לשון חיוב מחייב אינש לבסומי וכו' וז"ל שיש לפרש דה"פ מחייב אינש לבסומי כלומר דזהו חיוב על כל אחד עד דלא ידע וכו' כלומר והרשות ביד השותה לשתות עד דלא ידע וכו' דבדודאי אין כל בנ"א שוים בזה ואומר דהחיוב על כולם כל אחד לפי מדרגתו והרשות עד דלא ידע וכו' אפילו אם שותה עד דלא ידע לא נגעור בו: אמנם רבינו הב"ב בספרו הגדול כתב בשם אורחות חיים וז"ל חייב אינש לבסומי בפוריא לא שישתכר שהשכרות איסור גמור ואין לך עבירה גדולה מזו שהוא גורם לגילוי עריות ושפיכות דמים וכמה עבירות זולתן אך שישתה יותר מלימודו מעט עכ"ל וקשה דא"כ מאי עד דלא ידע וכו' ואם מפרש כאיזו פירוש שנתבאר איך סתם רבינו הב"ב דבריו בש"ע דלהדיא משמע שכרות גמורה וצ"ע ואולי יפרשו עד ולא עד בכלל ולמעשה יש להתרחק מן השכרות ובפרט שתיית י"ש שבשכרותו יתמלא קיא צואה ורק לשתות מעט יותר מלימודו ולישן קצת:

לב דוד לחיד"א: וח"ו עלה על ליבם כי ביום הפורים הותרו האיסורים... ובעיני פשוט שאם כל ישראל, היום הזה, אשר זרע עמלק לטבח הובל, היו נוהגים בסדר קדושה, והשמחה הייתה מקודשת לשמיים, ויתר היום היו עוסקים בתורה כל אחד כפי שיעורו, ע"כ בשכר זה היינו נגאלים גאולת עולם וימחה זכר עמלק, ובא לציון גואל.

שלה"ק: והנה בכאן שתי קושיות, א' המדה הרעה משכרות הגדול הזה שהתירו חז"ל לפום ריהטא. הב' נתקשה לתוספות (מגילה ז, ד"ה דלא) איך הוא באפשר שיהיה האדם כל כך שיכור שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, על כן כתבו כל הנסחא. עוד יש לדקדק דקדוק הלשון שאמר, חייב לבסומי, כי השכרות גדול אינו נקרא בסומי, רק מבוסס נקרא מי שאינו שיכור כל כך. על כן אני אומר שאדרבא באמרם זה הזהירו באזהרה שלא נשכר כל כך, רק חייב אינש לישאר מבוסס, רק רשאי להיות שכור היינו כשלא ידע בין ארור המן, וזהו דבר בלתי אפשר כמו שהקשית, ממילא יהיה קיים הדבר שמחויב לישאר מבוסס, כי התנאי בטל והחייב קיום, ודוק היטב.

תולדות יעקב יוסף: ובזה יובן אמר רבא חייב אינש וכו' ר"ל דבא לשלול השמחה שאינה לשם שמים. וז"ש עד דלא ידע ההפרש אם שמחתו בכלל ארור, שהם התלבשות הקליפות המכונה להמן, או שמחתו בקדושה בכלל ברוך מרדכי, ולא עד בכלל, כנודע הסוגיא בזה דלחומרא. ור"ל כל זמן שיודע שישמח בדביקות הש"י בקדושת היום אז חייב לבסומי. מה שאין כן כשלא ידע להבחין בעיני בשר אם שמחתו בקדושה או לאו, שב ואל תעשה עדיף. וח"ו כשיודע ששמחתו בקליפה אסורא איכא, גם שאר אנשים אסורין לישב במסיבתן: וכדי שלא תטעה לפרש בפשוטו שהותרה הרצועה כפי הבנת העולם, לזה מביא בסמוך עובדא דרבה ור' זירא דשחטיה חד לחבריה והדר אחייה ואיתעביד להו ניסא, עד לשנה האחרת לא רצה, כי לאו בכל שעתיו איתרחיש ניסא. ור"ל דלולי שהיה שמחתו בקדושה לא אתעביד להו ניסא, דכי עביד רחמנא ניסא לשיקרא. ולכך לשנה אחרת היה ירא לבסומי פן לא יהיה לשם שמים ולא יתעביד ניסא, וזו שדקדק בלשונו לאו בכל שעתא איתרחיש ניסא, והוא מטעם האמור וד"ק. א"כ מוכח מעובדא זו שהחייב לבסומי היינו בקדושה, שיהיה בכלל ברוך מרדכי עם כל היהודים, ולזו נתכוונו התוס' בכוננת רבא וק"ל:

קדו"ל: וזהו חייב אינש לבסומא בפוריא עד כו', מחויב להתענג בהארת פורים שיאמר שאיננו בעולם כלל שום רעה. שבין הדברים רעים, שהוא בכלל ארור המן. ובין הדברים הטובים, שהוא בכלל ברוך מרדכי. הוא הכל טוב ואין שום רע כלל בעולם. וזהו עד דלא ידע, כלומר שכל הדברים אף על פי שנראין רע אין הכוונה רק טוב ואין שום רע, כי הכל מהבורא ברוך הוא המלך הטוב. וזה דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, שכולם המה טובות לישראל ולא יש שום דבר רע כמו בימי מרדכי ואסתר שמכל המחשבות רעות נתהפך הכל לטוב. ובחלקים אחרים נבאר כל זה באריכות והאל הטוב יתן לנו הטוב והמטיב אמן סלה:

פרי צדיק בראשית פרשת מקץ אות [ח] אמנם בפורים מצינו (מגילה ז' ב) מיחייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע וכו', והיינו דעמלק שורש כל הקליפות כמו שנאמר (במדבר כ"ד, כ') ראשית גוים עמלק. וכשיהיה גמר מחיית עמלק באמת ביום ההוא יהיה ה' אחד וגו', שיתבטלו כל הקליפות. ובפורים הזמן המיוחד שהיה בו מחיית עמלק ראשית דקליפה ועל כן יש בו מצות שכרות שמורה שאף שלא מדעת לישראל קשור בשורש ראשית דקדושה כמו שאמרו (ויקרא רבה ל"ו, ד') בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית.

פרי צדיק שמות פורים אות [ג] מיחייב אינש לבסומי בפוריא עד וכו' שדייקא על ידי השכרות בין שלא מדעת נתברר פנימיות קדושת ישראל שגם ענין הנאת אכילה ושתייה שלו הוא בקדושה על דרך שאמרו (סנהדרין ל"ח א) אגברו חמרא אדרדקי כי היכי דלימרו מילתא וכו' נכנס יין יצא סוד. ואמרו (עירובין ס"ה ב) בשלושה דברים אדם ניכר בכוסו וכו' והיינו שעל ידי השכרות דייקא כשניטל ממנו הדעת אז ניכר ונתברר ההבדל של קדושת ישראל לעמים שבישראל גם בעניני הנאות עולם הזה יש בפנימיות קדושה וכמו שאמרו (מגילה י"ב ב) יום השביעי שבת היה שישאל אוכלין ושותין מתחילין בדברי תורה ובדברי תשבחות אבל וכו' והיינו שבישראל נתברר על ידי האכילה ושתייה דייקא הפנימיות של מכוון שלהם שהוא רק לקדושה שנמצא באכילה ושתייה ועל ידי כן מתחילין בדברי תורה וכו"ל:

סדרו של שבת: ועל זה אמרו חייב אדם לבסומי בפוריה עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי כלומר שהשמחה יהיה גדול בעיניו כ"כ מה שכבוד ה' נתגדל ע"י הנס הלז עד שלא יהא הפרש אצלו לשבחו על הצרה בחי' ארור המן או לשבחו על הגאולה בחי' ברוך מרדכי ויהא חביב בעיניו הצרה שהיה בו מה שעל"ז נתגדל שם ה' ברוך הוא כי אם לא היה ארור המן גודל צרות הרע שחשב המן הרשע מאין היה ניכר פלאות ה' על ידי ברוך מרדכי ושיום אצלו שתי הבחי' ממש:

מי השילוח: מחייב אינש לבסומא בפוריא עד דלא ידע בין כו', עד דלא ידע היינו לשון דעת והכרה לעין אך בינה הוא בלב דבר שאין בו תפיסה לעינים רק הבינה שבלב ממשיך לשורשו, ופור הוא לשון גורל המורה לבינה, וזהו חייב אדם כו' עד דלא ידע היינו בלי לדעת והכרה רק מהבינה שבלב ידע ארור המן וברוך מרדכי.

תפארת שלמה: והשתיה כדת אין אונס פי' אעפ"י שהשתיה כדת הוא בפורים כי חייב אינש לבסומי בפוריא. אך אין אונס. כי אינו צריך לאונס עצמו וישמור בעצמו ובנפשו:

שיח שרפי קדש: הה"ק מסאכטשוב אמר שהגה"ק הרבי מקאצק זצלה"ה פ"א בפורים שתה שלש עשרה כוסות יין ובעמדו מעל השלחן הוצרך להחזיק עצמו בהשלחן ואדמו"ר מסאכטשוב זצלה"ה הי' מתנמנם בעת ישבו על השלחן לקיים בזה מאמר חז"ל עד דלא ידע.

חמדת ימים: ליחדא שמא דקב"ה ושכינתיה בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו ליחדא שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל. הנה אנחנו באים לקיים מצות משתה היום לתקן את שורשה במקום עליון... ושוב אחר עתירתו יתקדש במותר לו, באכילתו ובמשתה היין, לאכול ולשתות יותר מכדי רגילותו שיעור מה, עד יבוסס ולא יפריזו על המדה כשוטים שקלקלו פן יפרוץ בהם האספסוף אשר בקרבם לצאת מן השורה, ולפרוק עול מלכות שמים מעליהם בסעודה, ולהוציא דבר לפני האלהים אשר לא כדת של תורה חלילה. פן יהיה להם שכר פרי הבטן לפתן, וכריסם לקרן, והמשתה למשטה, והמאכל למאכלת. אויה להם למפריזים על המדה, כי גמלו לרוחם רעה. כי פעולת האידיים אד יעלה עד להשחית קדושת היום, ולקלקל סעודה דמטרוניתא, וכן לא יעשה... אויה להם אהה עליהם! הכזה יהיה יום משתה ויום רצון לה? ומאין הרגלים למנהגים מקולקלים כאלה, ולהעמיד תילי תלים הלכות בי"א תיבות אלו חייב אינש לבסומי וכו' מקרא מועט והלכות מרובות, עד העלות חרון אף ה'. ובפסוק "שמע ישראל" אשר הוא עיקר יחודו של יוצר הכל לא דקדק בו כל כך במשפט כוונותיו ותעלומותיו הרבים. וה' הטוב יכפר בעד: ולו חכמו ישכילו את מאמרם "חייב אינש לבסומי" וכו' ולא אמרו "להשתכר" אפס לבסומי, ביסוס בעלמא, מעט יותר מכדי רגילותו. ומעט אשר היה לפניו יין מל"כות רב כיד המלך, ויגום וישן מתוך משתה היין, נים ולא נים תיר ולא תיר, לא ידע להשכיל להבחין בין ארור המן לברוך מרדכי. ואם מצינו לחכמים כמה מעשים תמוהים כההיא דקם רבה ושחטיה, הנח לחכמים הראשונים אשר טובה צפורנן מכריסנו, חסידי עליון כי אזלת יד יצרם מלבותם. להם יאתה לרבות כל מיני שובע שמחות. אך בזמנים אלו ראיתי בני עלייה והנם מועטים. וכ"ש כי בצאתם חוץ מהשורה, עלולים לפרוק עול מורא שמים מעליהם, ויאכלו גם אכול מיני פירות ומיני מגדים בלתי ברכה, ויבזו בעוז הדרת ברכת המזון לברך אותה בלא לב ולב. גם בלא דעת שנים או ג' גרגרים בראש אמיר, ולא יהיה אלא כמצליף א' למעלה וז' למטה. וישכחו מלהזכיר עזוזו יתברך ונפלאותיו אשר עשה בשפר נוסח "על הנסים". והאחרון הכביד מצות ק"ש של ערבית אשר ברוב כובד משא ראש פתנים יינם אשר בקרבם השליכו אותה אחרי גיום וכל רוח אין בקרבם לכוין אפילו פרשה קטנה שבתפילין, וכ"ש על שאר התפילה. ושם תהי תפלה בקלות ראש כברחובות קריה, וכל המרבה להיות משוגע ה"ז משובח. ישתקע הדבר. מי בקש זאת מידם לחלל הדרת עבודת ה' על מצוה מדברי קבלה? ולא יתכן ויעלה על רוח לב איש שיתקנו דבר לקלקל, ולהיות החטא נעשה להם כהיתר חלילה.